

บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1
Administrator Roles in Educational Management Quality Development
of Basic Schools under the Jurisdiction of Phetchaburi Primary
Educational Service Area Office 1

ณัฐสรภัทร อติศิริอิทธิกร¹ วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม²

บทคัดย่อ

การจัดทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาสรุบได้ดังนี้

บทบาทของผู้บริหาร ด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน พบว่าอยู่ในระดับดีทุกด้าน ได้แก่ บทบาทด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงาน เป็นทีม ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ด้านการสื่อสารและจูงใจ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและด้านการมีวิสัยทัศน์ ส่วนบทบาทของผู้บริหารตามขอบข่ายภารกิจงาน 4 ด้านของสถานศึกษา พบว่าอยู่ในระดับดีทุกด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

คำสำคัญ: . การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

Abstract

The research purpose was to study administrator roles in educational management quality development of basic schools under the jurisdiction of Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1. The sample was the 127 basic school teachers under the jurisdiction of Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1. The research instruments were the questionnaire and checklist form. The data analysis statistics were the mean and standard deviation.

The research findings were:

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์/วิทยาลัยนครราชสีมา

² อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์/วิทยาลัยนครราชสีมา

The administrator roles for the performance quality found every aspect was at high level; including roles of the achievement-oriented aspect, the good service aspect, the self-development aspect, the team work aspect, the analysis and synthesis aspect, the communication and motivation aspect, the human resource development aspect, and the visionary aspect, respectively. As for the administrator roles according to the scope of missions in 4 areas of school found every aspect was at high level, consisted of the academic administration, the budget administration, the personnel administration, and the general administration, respectively.

Keywords: Educational Management Quality Development

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ปัจจุบันเป็นยุคแห่งการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศเนื่องจากการปฏิรูปการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญอันจะผลักดันให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤตการณ์ต่าง ๆ และยกระดับประเทศเข้าสู่คุณภาพและมาตรฐาน เพราะการศึกษาเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเองของคนเรา คนที่ได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสมก็คือคนที่จะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างถูกต้องตามครรลองคลองธรรมและได้รับสิ่งที่ดี ๆ การศึกษามีใช้เป็นการใช้ชีวิตระยะหนึ่งในสถานศึกษาเท่านั้น แต่เป็นเสมือนปัจจัยในการดำรงชีวิตที่ทุกคนต้องแสวงหาและเพิ่มพูนอยู่ตลอดเวลาเพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว หน้าที่การงานตลอดจนความก้าวหน้าและมั่นคงต่อประเทศ สรุปคือการจัดการศึกษาจำเป็นจะต้องดีมีคุณภาพเพื่อผลิตที่ได้ดีไปด้วย อย่างไรก็ตาม วิทยาการ เชียงกูล (2554, หน้า 165) ได้เสนอความหมายจากการสัมภาษณ์อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายจาตุรนต์ ฉายแสงว่าการปฏิรูปการศึกษาไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงที่ละเล็กละน้อย หรือค่อยเป็นค่อยไปแต่เป็นการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ หมายถึง การหาวิธีการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ฉะนั้นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ นอกจากนี้ การปฏิรูปการศึกษา คือการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาทั้งระบบเป็นการรื้อ ปรับปรุงครั้งใหญ่ เพื่อให้เกิดคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

การจัดการศึกษา กระบวนการบริหารจัดการศึกษาเป็นกลไกสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาที่จะทำให้การศึกษาขับเคลื่อนไปได้ทั้งระบบ ซึ่งการบริหารการศึกษาต้องคำนึงถึงหลักการกระจายอำนาจสู่องค์กรในระดับต่าง ๆ ที่มีหน้าที่บริหารทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ดังนั้นในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 14-21) ได้กล่าวไว้ว่าต้องกำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาไปสู่สถานศึกษาโดยตรง เพื่อให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและความคล่องตัว โดยจัดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนร่วมกันบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่ได้วางไว้

ดังนั้นหน้าที่และภาระในความรับผิดชอบโดยตรงดังกล่าวจึงขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาที่นับว่ามีความสำคัญและมีบทบาทที่เด่นชัดในการบริหารจัดการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เพื่อให้การพัฒนาจัดการศึกษาในสถานศึกษามีประสิทธิภาพและคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 1-4) กล่าวไว้ว่าผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานต่าง ๆ ในโรงเรียนให้เป็นผลสำเร็จ เพราะผู้บริหารเป็นผู้นำในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วางแผนตลอดจนวิธีดำเนินงานของ

โรงเรียนร่วมกับบุคลากรและชุมชน เพื่อให้การบริหารงานบรรลุสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นโยบายรัฐที่กำหนดไว้คือ สามารถผลิตและพัฒนาเยาวชนไทยให้มีคุณภาพมากที่สุด ทั้งเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ซึ่งเป็นกำลังในการพัฒนาชาติต่อไป นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนยังเป็นตำแหน่งทางการศึกษาที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานโดยเป็นผู้แนะนำระเบียบกฎเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนดมาดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ผู้บริหารจึงถูกคาดหวังว่าจะเป็นผู้นำในทุกสิ่งทุกอย่าง ธรรม ตันวิพงษ์ตระกูล (2557, หน้า 2) ซึ่งสอดคล้องกับ ประภาส โปธิป (2553, หน้า 1) ที่กล่าวว่าผู้บริหารจะต้องคอยชี้แนะแนะนำตัดสินใจแก้ปัญหา อำนวยความสะดวกดูแล บำรุงขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรรวมถึงการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลักคือนักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

จากความเป็นมาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อสะท้อนให้ผู้บริหารได้ทราบถึงบทบาทในการบริหารงานด้านต่าง ๆ อันจะนำไปเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับยุคปฏิรูปการศึกษา รวมทั้งนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของตนเอง และเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียน การสอนในสถานศึกษาอันจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาในระดับชาติให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ศึกษาในครั้งนี้จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารในด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน 8 สมรรถนะ ตามแนวทางการประเมินตนเอง และการพัฒนางานของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มี วิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะตามที่สำนักงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) และขอข่วยภารกิจ 4 งานของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ดังนี้

1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์
2. การบริการที่ดี
3. การพัฒนาตนเอง
4. การทำงานเป็นทีม
5. การวิเคราะห์และสังเคราะห์
6. การสื่อสารและจูงใจ
7. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร
8. การมีวิสัยทัศน์

ขอข่วยภารกิจ 4 งาน

1. ขอข่วยภารกิจด้านการบริหารวิชาการ
2. ขอข่วยภารกิจด้านการบริหารงบประมาณ
3. ขอข่วยภารกิจด้านการบริหารงานบุคคล

4. ขอบข่ายภารกิจด้านการบริหารทั่วไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2562 โดยมีขั้นตอนดังนี้

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยอาศัยตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Hendl (อังกูณ เกียรติสุตา ศรีสุข, 2554, หน้า 93) จากจำนวนครูทั้งสิ้น 179 คน เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 127 คน จากครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามซึ่งมีอยู่ 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ประสบการณ์การสอน และตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ โดยมีลักษณะดังนี้

- 4 หมายถึง ผู้บริหารแสดงบทบาทนั้นในระดับดีมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารแสดงบทบาทนั้นในระดับดี
- 2 หมายถึง ผู้บริหารแสดงบทบาทนั้นในระดับพอใช้
- 1 หมายถึง ผู้บริหารแสดงบทบาทนั้นในระดับควรปรับปรุง

แบบสอบถามตอนที่ 2 นี้ ใช้สอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับการแสดงบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาว่ามีปฏิบัติในระดับใดโดยจะศึกษา 8 สมรรถนะ ตามแนวทางการประเมินตนเอง และการพัฒนางานของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะตามที่สำนักงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ดังนี้

1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์
2. การบริการที่ดี
3. การพัฒนาตนเอง
4. การทำงานเป็นทีม
5. การวิเคราะห์และสังเคราะห์
6. การสื่อสารและจูงใจ
7. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร
8. การมีวิสัยทัศน์

และขอบข่ายภารกิจงาน 4 ของสถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ดังนี้

1. ขอบข่ายภารกิจด้านการบริหารวิชาการ

2. ขอบข่ายภารกิจด้านการบริหารงบประมาณ
3. ขอบข่ายภารกิจด้านการบริหารงานบุคคล
4. ขอบข่ายภารกิจด้านการบริหารทั่วไป

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารเชิงคุณภาพและการปฏิรูปการศึกษา
2. สร้างแบบสอบถาม 1 ฉบับ มี 2 ตอน โดยข้อความในแบบสอบถามได้มาจากขอบเขตเนื้อหาที่ทำการศึกษา
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ข้อความที่ครอบคลุมตรงตามข้อหาและวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา
4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง
6. จัดทำแบบสอบถามฉบับจริงที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้ศึกษาขอหนังสือจาก ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ถึงผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูในโรงเรียน
3. ผู้ศึกษาไปชี้แจงและยื่นหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูในโรงเรียนโดยเดินทางไปส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 127 ชุด
4. ผู้ศึกษานำข้อมูลที่เก็บมาได้มาคำนวณหาค่าทางสถิติและนำมาตีความหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยจำแนกเป็นเพศ อายุ ประสบการณ์การสอน และตำแหน่ง แล้วหาร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 การแสดงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

เกณฑ์การแปลผลข้อมูล

เกณฑ์ในการประเมินแปลผลดังนี้

- 1.00 – 1.50 หมายถึง ผู้บริหารแสดงบทบาทนั้นในระดับควรปรับปรุง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง ผู้บริหารแสดงบทบาทนั้นในระดับพอใช้

- 2.51 – 3.50 หมายถึง ผู้บริหารแสดงบทบาทนั้นในระดับดี
- 3.51 – 4.00 หมายถึง ผู้บริหารแสดงบทบาทนั้นในระดับดีมาก

สรุปผลการวิจัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการแสดงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวิทยฐานะ อันดับ คศ.3 มีการแสดงบทบาทด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน 8 ด้าน อยู่ในระดับดีทุกด้าน ซึ่งสามารถเรียงลำดับการ แสดงบทบาทในด้านต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามได้ดังนี้ อันดับแรกบทบาทผู้บริหารในด้านการมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ของผลงานบทบาทผู้บริหารในด้านการมีวิสัยทัศน์ บทบาทผู้บริหารในด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร บทบาทผู้บริหารในด้านการพัฒนาตนเอง บทบาทผู้บริหารในด้านการสื่อสารและจูงใจ บทบาทผู้บริหารในด้านการ วิเคราะห์และสังเคราะห์ บทบาทผู้บริหารด้านการทำงานเป็นทีมและบทบาทของผู้บริหารในด้านการบริการที่ดี ตามลำดับ

ส่วนการแสดงบทบาทของผู้บริหารที่แบ่งตามขอบข่ายภารกิจ 4 ด้าน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการแสดง บทบาทอยู่ในระดับดีทุกด้าน ซึ่งตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเรียงลำดับการแสดงผลการ แสดงบทบาทได้ดังนี้ บทบาทผู้บริหารในการดำเนินภารกิจด้านการบริหารทั่วไป บทบาทผู้บริหารในการดำเนินภารกิจด้านการบริหาร งบประมาณ บทบาทผู้บริหารในการดำเนินภารกิจด้านการบริหารงานบุคคลและบทบาทผู้บริหารในการดำเนินภารกิจ ด้านการบริหารวิชาการตามลำดับ

สำหรับโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวิทยฐานะอันดับ คศ.4 มีการแสดงบทบาทด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน 8 ด้าน อยู่ในระดับดีทุกด้าน ซึ่งสามารถเรียงลำดับการแสดงผลการแสดงผลการแสดงผลการแสดงผลการแสดงผลการ ผลสัมฤทธิ์ของผลงานบทบาทผู้บริหารในด้านการมีวิสัยทัศน์ อันดับสามบทบาทผู้บริหารใน ด้านการสื่อสารและจูงใจ อันดับสี่ บทบาทของผู้บริหารในด้านการบริการที่ดี อันดับห้า บทบาทผู้บริหารในด้านการ พัฒนาศักยภาพบุคลากร และบทบาทผู้บริหารในด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์

ส่วนบทบาทผู้บริหารที่แบ่งตามขอบข่ายภารกิจ 4 ด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการแสดงบทบาทอยู่ ในระดับดีทุกด้าน ซึ่งตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเรียงลำดับการแสดงผลการแสดงผลการ ผลสัมฤทธิ์ของผลงานบทบาทผู้บริหารในการดำเนินภารกิจด้านการบริหารวิชาการ บทบาทผู้บริหารในการดำเนินภารกิจด้านการบริหารงานบุคคล และบทบาทผู้บริหารในการดำเนินภารกิจด้านการ บริหารงบประมาณ ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาทำให้ทราบถึง บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ซึ่งผู้ศึกษาได้นำเสนอประเด็นที่น่าสนใจมา อภิปรายดังนี้

1. การแสดงบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของผู้บริหารที่มีวิทยฐานะ อันดับ คศ.3 ในด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน พบว่าผู้บริหารแสดงบทบาทในด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานสูง ที่สุดโดยจะมุ่งมั่นทำงานที่มีคุณภาพมีความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ และมีการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำ

นวัตกรรมทางเลือกใหม่ ๆ มาใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่องทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2552) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายและเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการนำหน่วยงานไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ต้องเป็นผู้มีการปฏิรูป การบริหารจัดการ และ วรเชษฐ์ ค่วยเทศ (2556) ยังให้ข้อคิดเห็นว่า ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถในการวางแผนการจัดการองค์กร บริหารงานด้านต่าง ๆ และสามารถนำโรงเรียนประสบความสำเร็จไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายจะทำให้ผู้บริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานนอกจากนี้ผู้บริหารที่มีวิทยฐานะอันดับ คศ.3 ยังมีการแสดงบทบาทสำคัญรองลงมาคือในด้านการมีวิสัยทัศน์ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา เพราะการปฏิรูปการศึกษานั้นขึ้นกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารแต่ละแห่งว่ามีความถูกต้องชัดเจนเพียงใด ไปในทิศทางเดียวกันกับวิสัยทัศน์ของการปฏิรูปการศึกษาของชาติหรือไม่ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับเสกสรรค์ ไชยเอื้อ (2555) ที่ได้สรุปผลการศึกษาว่า การปฏิรูปการศึกษาในระดับสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่ถูกต้อง ชัดเจน สอดรับกับการปฏิรูปการศึกษา เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งปัญญา โดยตั้งบนพื้นฐานการคิดที่ว่า “เราอยากให้สังคมเป็นเช่นไร เราต้องทำโรงเรียนให้เป็นเช่นนั้น” นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ สายพิน ภูผล (2554) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในด้านความเป็นผู้นำว่า ผู้บริหารควรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล เพื่อให้เหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม อันส่งผลให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีชีวิตชีวาและกำลังใจ และพัฒนางานของตนเองอยู่เสมอส่งผลให้โรงเรียนนั้นมีความก้าวหน้าและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

2. การแสดงบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของผู้บริหารที่มีวิทยฐานะอันดับ คศ.3 ในด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน พบว่าผู้บริหารแสดงบทบาทในด้านการบริการที่ดีค่าที่สุด ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องการปรับปรุงระบบการบริการในสถานศึกษาและการทำให้ผู้รับบริการหรือผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อระบบการให้บริการ แต่ทั้งนี้ผู้บริหารยุคปฏิรูปควรพัฒนาบทบาทด้านการบริการที่ดีแก่ชุมชน เนื่องจากรัฐบาลได้กำหนดนโยบายการปฏิรูประบบราชการการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ โดยให้ความสำคัญกับการบริการชุมชนซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2546) ที่ได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้ ประชาชนต้องได้รับความเสมอภาค ความรวดเร็ว ความเป็นธรรมจากบริการภาครัฐและคุณภาพเป็นหัวใจของการให้บริการของทุกหน่วยงาน ดังนั้นการทำงานหรือการให้บริการทั้งหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชนในปัจจุบันและอนาคต จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเน้นที่คุณภาพการให้บริการหรือคุณภาพของผลผลิต นอกจากนี้ยังได้เสนอลักษณะของหน่วยงานราชการที่มีบริการสู่ความเป็นเลิศมากมาย ได้แก่ ต้องมีระบบราชการสัมพันธ์ที่ดี มีการธรรมาภิบาลและปลูกฝังจิตสำนึกต่อการให้บริการที่ดีเยี่ยม มีการพัฒนาและปรับปรุงระบบบริหาร ตระหนักว่าการปฏิบัติงานใดๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ล้วนมีผลกระทบต่องานบริการเสมอ สามารถบริหารระบบงานเพื่อให้มาตรฐานการให้บริการที่วางไว้สูงนั้นเป็นจริงได้ ฝึกอบรมให้ทั้งระดับหัวหน้างานและผู้ปฏิบัติงาน กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน มีระบบการจูงใจและให้กำลังใจข้าราชการที่ให้บริการได้ดีเด่นและมีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานในเชิงปริมาณ ประการสุดท้ายคือมีกลไกภายในองค์กรที่ช่วยเกื้อหนุนให้เกิดค่านิยมด้านการให้บริการที่ดี ดังนั้นหากผู้บริหารสถานศึกษามีการแสดงบทบาทและพัฒนาด้านการบริการที่ดีก็จะส่งผลให้ได้รับการยอมรับและความศรัทธาจากชุมชน อันจะนำไปสู่ความไว้วางใจและการให้ความช่วยเหลือในการจัดการศึกษาในที่สุด

3. การแสดงบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของผู้บริหารที่มีวิสัยฐานะอันดับ คศ.4 ในด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน พบว่าผู้บริหารแสดงบทบาทในด้านการพัฒนาตนเองสูงสุด ซึ่งการพัฒนาตนเอง ทำให้เกิดการค้นคว้าหาความรู้แลกเปลี่ยนความคิด ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และกลุ่มคนที่หลากหลาย เมื่อผู้บริหารตระหนักถึงพัฒนาตนเองขึ้นจะทำให้เกิดความก้าวหน้าและเป็นแบบอย่างที่ดีในองค์กร จะเห็นว่ามีความสัมพันธ์กับผลการศึกษาของ ธรรธร ตันวิพงษ์ตระกูล (2555) ที่อภิปรายผลว่า ผู้บริหารมีความต้องการพัฒนางานในการบริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะด้านบริหารวิชาการที่ต้องการพัฒนางานมากที่สุด เพราะเป็นงานสำคัญในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร รวมทั้งความต้องการพัฒนางานด้านการบริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยรูปแบบการกิจกรรมพัฒนาของผู้บริหารคือ วิธีการประชุม เชิงปฏิบัติการที่เน้นการนำไปใช้ได้จริงซึ่งคล้ายคลึงกับ รวีวรรณ นาคเอี่ยม (2555) ที่ศึกษา พบว่า การพัฒนาตนเองทำได้โดยการเข้ารับการอบรม จัดประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อและการนิเทศงาน ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีบทบาทในด้านการทำงานเป็นทีมที่แสดงสูงที่สุดเช่นกัน เนื่องจากผู้บริหารเล็งเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมได้ปฏิบัติจริงในองค์กร ซึ่งสัมพันธ์กับผลการวิจัยของโกวิท หมื่นทา (2554) ที่สรุปผลได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการทำงานแบบเป็นทีมเน้นการปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมค่อนข้างบ่อย โดยผู้บริหารแสดงบทบาทผู้นำที่ต้องการให้ครูและบุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำงานสร้างเครือข่ายการพัฒนาให้เข้มแข็ง ทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานศึกษาจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาทุกขั้นตอน รวมทั้งครูและบุคลากรจะต้องรับบทบาทหน้าที่ของตนเองเพื่อนำไปสู่การทำงานร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดผลสำเร็จต่อการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

4. การแสดงบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของผู้บริหารที่มีวิสัยฐานะอันดับ คศ.4 ในด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน พบว่าผู้บริหารแสดงบทบาทในด้านการการคิดวิเคราะห์ และด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรต่ำที่สุด ซึ่งบทบาทด้านนี้ผู้บริหารต้องมีการคิดวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของงานและสามารถเสนอแนวทางการเลือก ป้องกันแก้ไขปัญหา ตลอดจนกำหนดความเหมาะสมของแผนงาน โครงการที่รับผิดชอบ รวมทั้งใช้วิธีคิดเชิงระบบในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางาน นอกจากนี้ผู้บริหารต้องสามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือแก้ปัญหา ส่งเสริมสนับสนุนให้โอกาสบุคลากรได้พัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ดังนั้นผู้บริหารควรมีการแสดงบทบาทเพิ่มเติมในส่วนของการคิดวิเคราะห์เนื่องจากบทบาทดังกล่าวเป็นคุณลักษณะอันพึงมีในตัวผู้บริหารดังผลการวิจัยของ สายพิณ ภูผล (2554) ที่ได้สรุปคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารด้านส่วนตัวว่า ในด้านทักษะความสามารถ พบว่าผู้บริหารควรมีทักษะการคิด วิเคราะห์ปัญหาเพื่อการตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ มีเหตุผล มีระบบ นอกจากนี้ควรมีคุณลักษณะที่ฉลาดฉับไว สอดคล้องกับสภาพสังคม วิทยาศาสตร์ในการทำงานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมมีปฏิภาณไหวพริบดี มีความคิดวิจารณ์ญาณสูง สามารถไตร่ตรองเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล อันจะนำความสำเร็จมาสู่การบริหารสถานศึกษาได้ ส่วนบทบาทการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งครูส่วนใหญ่มีความคาดหวังที่จะได้รับการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเอง ซึ่งสัมพันธ์กับผลความคาดหวังความต้องการของครูตามผลการศึกษาของ สิริณา เมธาราชิป (2554) ที่สรุปว่า ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองโดยให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากรบรรยาย และการศึกษาดูงานนอกสถานที่และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชวน เฉลิมโฉม (2552) ที่ พบว่าในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอติเตียน ในเขตการศึกษา 6 มีการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาจากมากไปหาน้อย คือ การปฐมนิเทศ การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อ การเผยแพร่งานการสอนงาน การสัมมนา การสับเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้รับมาปรับปรุงงาน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการ

ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรควรเป็นอีกบทบาทสำคัญของผู้บริหารในการสนับสนุนส่งเสริมเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงานต่อไป

5. การแสดงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามขอบข่ายภารกิจ 4 ด้าน นั้น พบว่า ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะอันดับ คศ.3 และคศ.4 จะแสดงบทบาทในระดับดีทุกด้าน และมีการแสดงบทบาทในด้านการบริหารทั่วไปสูงที่สุดทั้ง 2 กลุ่ม โดยผู้บริหารจะทำการส่งเสริมพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร การกำหนดแนวทางในการบำรุงดูแลรักษาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมในการใช้ประโยชน์ การสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัยร่วมกับองค์กร ชุมชนและหน่วยงานสถาบันต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักเรียน การประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ตลอดจนการปรับปรุง พัฒนาระบบควบคุมภายในติดตามตรวจสอบประเมินผลและรายงานผลต่อสาธารณชน ซึ่งเป็นภารกิจที่จำเป็นในการบริหารงาน อันสอดคล้องกับ ปรภาส โปธิป (2553) ที่สรุปผลความคาดหวังของบุคลากรต่อผู้บริหารด้านการบริหารงานทั่วไป ว่าผู้บริหารต้องให้สวัสดิการแก่บุคลากรในโรงเรียนอย่างเหมาะสม ประเมินผลบุคลากรอย่างยุติธรรม ประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรในโรงเรียน สร้างหลักเกณฑ์ระเบียบปฏิบัติในการควบคุมการบริหารงานโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการประเมินงานอย่างสม่ำเสมอ นิเทศกำกับติดตามเป็นอย่างดี ส่วน ธราธร ต้นวิพงษ์ ตระกูล (2555) ได้สรุปผลการศึกษาถึงความต้องการพัฒนาของผู้บริหารในด้านการบริหารทั่วไปว่า ผู้บริหารต้องการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาและการจัดระบบการควบคุมในหน่วยงาน เนื่องจากปัจจุบันรัฐบาลและหน่วยงานต้นสังกัดได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาโดยนำเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (IT = Information Technology) เข้ามาใช้เพื่อการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา จึงเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารแสดงบทบาทในด้านการบริหารทั่วไปเด่นชัดเพราะจะได้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงและนโยบายของการจัดการศึกษาของต้นสังกัด อันได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่ทั้งนี้ผู้บริหารก็มีได้ละทิ้งในการแสดงบทบาทหน้าที่ตามขอบข่ายงานอื่น ๆ แต่อย่างใด เนื่องจากแต่ภารกิจก็มีความสำคัญและเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาทั้งสิ้น เป็นการบริหารงานแบบกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงที่สุดในการทำงาน อันจะส่งผลให้การจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษามีคุณภาพต่อไป

6. การแสดงบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของผู้บริหารที่มีวิทยฐานะอันดับ คศ.3 พบว่าผู้บริหารแสดงบทบาทตามขอบข่ายภารกิจ 4 ด้าน ที่แสดงต่ำสุดคือ ด้านการบริหารวิชาการ ได้แก่ การส่งเสริมในการพัฒนาหลักสูตรพัฒนากระบวนการเรียนรู้และจัดสภาพแวดล้อมภายในให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สนับสนุนให้มีแหล่งเรียนรู้และพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดหาคู่มือวัดประเมินผล และมีการนิเทศกำกับติดตามพัฒนาระบบประกันภายในและมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้การแสดงบทบาทในระดับต่ำสุดอาจเนื่องมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสวียง พาทอง (2555) ที่สรุปบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมความสามารถทางวิชาการแก่ครูที่พบว่า ผู้บริหารและครูมีปัญหาในการส่งเสริมความสามารถทางวิชาการในเรื่องขาดความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ไม่มีทักษะในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและไม่มีการผลิตสื่อและนวัตกรรมใช้ในการเรียนการสอนรวมทั้งยังให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาหลักสูตร อบรมทักษะการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางและสนับสนุนส่งเสริมให้ผลิตสื่อและนวัตกรรมใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง หากพิจารณาแล้วภารกิจด้านการบริหารวิชาการมีความสำคัญ ถือเป็นงานหลักในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถบรรลุตาม

เป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งรูปแบบกิจกรรมพัฒนาด้านบริหารงานวิชาการสามารถทำได้หลากหลาย ดังผลการศึกษาของ ธารธร ตันวิพงษ์ตระกูล (2555) ได้สรุปไว้ว่าการพัฒนาด้านการบริหารวิชาการทำได้โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ อันได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร พัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ การวัดผลประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนกรณีศึกษาที่สอดคล้องกับทิศทาง จึงสรุปได้ว่าการแสดงบทบาทด้านการบริหารวิชาการมีความจำเป็น ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญและพัฒนาระบบงานด้านนี้เพิ่มขึ้นเพื่อการจัดการศึกษาจะได้มีประสิทธิภาพบรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่วางไว้

7. การแสดงบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของผู้บริหารที่มีวิทยฐานะ อันดับ คศ.4 พบว่าผู้บริหารแสดงบทบาทตามข้อบ่งชี้ภารกิจ 4 ด้าน ที่แสดงต่ำสุดคือ ด้านการบริหารงบประมาณ ได้แก่ การยึดหลักความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคทางโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียนในการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณ ส่งเสริมการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ตลอดจนมุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการจัดการงบประมาณ ซึ่งสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารแสดงบทบาทด้านการบริหารงบประมาณต่ำสุดอาจมีสาเหตุมาจากความไม่เข้าใจที่ชัดเจนในการจัดการตามระเบียบที่ได้วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลตรวจสอบภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 (อ้างใน ธารธร ตันวิพงษ์ตระกูล, 2555, หน้า 64) ได้รายงานไว้ว่า สถานศึกษามีการจัดทำบัญชีงบประมาณไม่ถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องมาจากมีการปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ที่มีอยู่ในสถานศึกษาเป็นระเบียบที่ไม่เป็นปัจจุบันเพราะมีการปรับปรุงแก้ไขไปแล้วถึง 6 ฉบับ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญในการบริหารจัดการด้านงบประมาณโดยการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการด้านการประชุมเชิงปฏิบัติการและเน้นภาคปฏิบัติจะเกิดประโยชน์มากกว่าภาคทฤษฎี

อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและแสดงบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาควบคู่กันไปด้วย ทุกด้าน ทั้งด้านคุณภาพการปฏิบัติงานและตามข้อบ่งชี้ภารกิจ เนื่องจากแต่ละบทบาทล้วนเป็นเครื่องจักรในการผลักดันให้การศึกษานำไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะสร้างทรัพยากรบุคคลในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงบทบาทการปฏิบัติงานในแต่ละด้านให้เท่าเทียมกัน ไม่ควรมุ่งเน้นด้านใดด้านหนึ่งเป็นสำคัญ เนื่องจากทุกด้านมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเท่ากัน

1.2. ผู้บริหารที่มีวิทยฐานะอันดับ ค.ศ.3 ควรแสดงบทบาทในด้านการบริการที่ดีและด้านบริหารวิชาการ ส่วนผู้บริหารที่มีวิทยฐานะอันดับ ค.ศ.4 ควรแสดงบทบาทในด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และด้านการบริหารงบประมาณให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืน

1.3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ควรส่งเสริมการพัฒนาระบบงานผู้บริหารในด้านการให้บริการที่ดี การพัฒนาศักยภาพบุคลากร อันจะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อให้เกิดความหลากหลายและนำผลการศึกษาไปปรับปรุงพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

2.2. ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของกลุ่มประชากรอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อสะท้อนภาพความหลากหลายในความมุ่งหวังและคาดหวังของบุคคลภายนอก

2.3. ควรศึกษาการสร้างเกณฑ์การประเมินบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2)

พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

เกียรติสุดา ศรีสุข. (2554). ระเบียบวิธีวิจัย. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์ครองช่าง.

โกวิท หมิ่นทา. (2554). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาตามความคาดหวังของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ริมจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2546). คู่มือ ยุทธศาสตร์การปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินงานและค่านิยมของระบบราชการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

ชวน เฉลิมโฉม.(2552). การศึกษาวิธีการพัฒนาบุคลากรในสำนักงานการประถมศึกษาตีเด่นปี พ.ศ. 2552 ในเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธราธร ต้นวิพงษ์ตระกูล. (2555). ความต้องการพัฒนาของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2.การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประภาส โปธิป็น. (2553). ความคาดหวังของบุคลากรต่อทักษะการบริหารงานของคณะกรรมการการบริหารงานโรงเรียนศรีธนาพาณิชยการเทคโนโลยีเชียงใหม่.การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รวีวรรณ นาคเอี่ยม. (2555). การศึกษาการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรเชษฐ์ ค่วยเทศ. (2556). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน.การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิทยากร เชียงกุล. (2554). มุมมองปฏิรูปการศึกษาของ จาตุรนต์ ฉายแสง. กรุงเทพฯ : ประพันธ์สาส์น.

**NMCCON
2021**

การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา

ครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ.2564

"สู่ชีวิตวิถีใหม่ ด้วยงานวิจัยทางสุขภาพและการบริการ"

27 มีนาคม พ.ศ. 2564

- สายพิณ ภูผล. (2554). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามแนวปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ :คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สิริณา เมธาธราธิป. (2554). ความต้องการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสกสรร ไชยเอื้อ. (2555). วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่
ที่ว่าด้วยการปฏิรูปการศึกษา ระดับสถานศึกษา.การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสวียง พาทอง. (2555). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมความสามารถทางวิชาการแก่ครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรดิตถ์ เขต 2.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2552). หลักบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ : องค์กรศิลปการพิมพ์.